

UDVARHELY VÁRMEGYE

HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden héten egyszer: csütörtökön.

ELŐFIZETÉS:		Szerkeszti:	SZERKESZTŐSÉG:
Köznevelés- és körjegyzőknek	6 K	GRÓF LÁZÁR ÁDÁM,	Udvarhely vármegye székházában,
Egész évre	10 K	vármegyei főjegyző.	1. em. 13. ajtó.
Magánosoknak	8 K	Kiadja:	KIADÓ HIVATAL:
A „Székely-Udvarhely” előfizetőinek		BETEGH PÁL könyv- és ujságkiadó.	Betegh Pál könyv- és ujságkiadó-hivatala, Kossuth-utca.
Egy példány 50 fillér.			

I. Vármegyei szabályrendeletek és közérdekű határozatok.

3905—903. alisp. sz. 158—903. kgy. sz.

38273—1902. számú belügyminiszteri körrendelet a vásárrendtartási szabályrendeletek tárgyában.

H a t á r o z a t.

A vásári rendtartásról alkotott XLI. számú megyei szabályrendelet 25. §-ában foglalt ezen intézkedés:

„Aki ezen szabályrendelet tilalmait áthágja, vagy az annak alapján hozott s jóváhagyott községi határozatok rendelkezéseit megszegi, kihágást követ el s 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén az 1879-ik évi XL. t.-cz 20., 22. §-ai értelmében megfelelő eljárással büntetendő”, következőleg módosítatik:

„Aki ezen szabályrendelet tilalmait áthágja, vagy az annak alapján hozott s jóváhagyott községi határozatok rendelkezéseit megszegi 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A vásárbérlők ezenkívül — ismétlés esetén — a helyszedési jog megvonásával is sújthatók.”

A 27. §-a első sorában előforduló ezen szó „Kihágások”, „Áthágások”-ra változtatatik.

Ezen szabályrendelet módosítás, a vármegye hivatalos lapjába azon figyelemmel teendő közzé, hogy az ellen, a megjelenés napjától számítandó 8 napon tuli 15 nap alatt a belügyminiszter urhoz címzett s a vármegye alispánjához benyújtandó felebbezéssel lehet élni.

A módosított szabályrendelet, a felebbezési határidő eltelése után, jóváhagyás végett belügyminiszter urhoz felterjesztetni rendeltetik.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizott-

ságának Székelyudvarhelyt, 1903. évi május hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlésében.

A kivonat hitelül:

Szibian György, kiadó.

2959—1903. alisp. sz. 161. kgy. sz.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület előterjesztése az iránt, hogy a községi apaállatok kötelező biztosítása kimondassék.

H a t á r o z a t:

A gazdasági egyesület előterjesztésének hely adatik és az alábbi szabályrendelet tervezet elfogadtatik, megállapítottik és szabályszerű közhírré tétel után m. kir. belügyminiszter urhoz felterjesztetik.

S z a b á l y r e n d e l e t

a községi apaállatok biztosítása tárgyában.

1. §. A községek által beszerzett és azok tulajdonát képező apaállatok (tenyész bikák, mének és sertés kanok stb.) betegség, tüzkár vagy egyéb szerencsétlen esetek következtében történhető elhullás vagy kiirtás esetére biztosítandók.

2. §. A biztosítást valamely állatbiztosító társaságnál a községi előjáróság eszközli s az ennek emulasztásából eredhető mindennemű kárért a községi vagy körjegyző és a bíró egyetemleges kártérítési felelősséggel tartozik.

3. §. Jelen szabályrendelet jóváhagyás és kihirdetés után 30 nap mulva lép életbe.

Ezen határozat az 1901. évi XX. t.-czikk 33. §-a alapján a vármegye hivatalos lapja utján közhírré tétel azzal, hogy az a hivatalos lap megjelenését követő 8 napon kihirdetettnek tekintetik és hogy az ellen, az 1901. évi XX. törvényzcikk 6. §-a értelmében ezen nyolczadik naptól számított 15 napon belül a m. kir. belügyminiszterhez címzett és az idézett t.-czikk végrehajtása tárgyában kiadott 1901. évi 4600.

sz. miniszterelnöki utasítás 5. pontja rendelkezéséhez képest a vármegye alispánjánál előterjesztendő felebbezással lehet élni.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székelyudvarhelyen, 1903. május hó 23-án tartott rendkívüli közgyűléséből.

A kivonat hitelül:

Szelián György, kiadó.

4844—903. alisp. sz.

Valamennyi főszolgabírónak, Székelyudvarhely város polgármesterének községi előjárásának. és hatósági orvosnak.

A szülésznői gyakorlat szabályozása tárgyában alkotott és felsőbb hatósági jóváhagyást nyert szabályrendeletet alábbiakban közlöm.

Székelyudvarhely, 1903. május hó 29-én.

Dr. Damokos,
alispán.

Szabályrendelet

a szülésznői gyakorlat szabályozása tárgyában.

1. §. Minden község, mely 1500, vagy annál több lélekszámmal bír, tartozik külön okleveles szülésznőt tartani.

2. §. 1500 lakosnál kevesebb népességű olyan községek, melyek a 4. § szerint nem csoportosíthatók, vagy a melyek csoportba lépni nem akarnak és végül melyekben okleveles szülésznő letelepedve nincsen és ilyet saját akaratukból tartani nem óhajtanak, főorvosilag képzett másodrendű szülésznő tartására kötelezettek.

3. §. 1500 lakosnál kevesebb, de 1000-nél több lélekszámmal bíró községek, melyekben hatósági megállapítás szerint egy okleveles szülésznő a megélhetést feltétlenül megtalálja, de csak másodrendű szülésznő van alkalmazásban, okleveles szülésznőt választani, vagy ilyennek kiképzéséről gondoskodni tartoznak.

4. §. Olyan községek, melyek egymással egybeépítve vannak, vagy egymástól legfeljebb 2 kilométer távolságra fekszenek, közösen szülésznőt tarthatnak.

Azon község, mely a szülésznő tartására alakított körbe lépni nem akar, külön szülésznő tartására kötelezettek.

5. §. 1500, vagy annál több lélekszámmal bíró csoportosított községekre nézve az 1. § ;

1500-nál kevesebb lélekszámmal bíró csoportosított községekre nézve a 2. § ;

1500-nál kevesebb, de 1000-nél több lélekszámmal bíró csoportosított községekre nézve a 3. § rendelkezései irányadók.

6. §. Azon községek, illetve község csoportok, melyek az 1., 3. és 5. § szerint okleveles szülésznő alkalmazására kötelezve vannak, az 1876. évi XIV. t.-cz. 140. §-ának b) pontja értelmében okleveles szülésznő kiképzéséről tartoznak gondoskodni. Ha az ilyen községek erre anyagi megterhelhetőségük miatt nem képesek, okleveles

szülésznő kiképzése céljából állami ösztöndíjért kötelesek folyamodni. Ezen ösztöndíjat elsősorban a már alkalmazott másodrendű szülésznő kiképzése céljából kérelmezik.

Azon másodrendű szülésznő, a ki a tanfolyamra nem jelentkezik, vagy bármely okból képesítést nem nyer, állását veszíti.

7. §. A szülésznő képző tanfolyamokon üresedésben levő ösztöndíjas állások elnyerésére pályázó községek, ezen igényüket a vármegye alispánjához jelentik be.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által rendszeresített, félévenkénti tanfolyamokon üresedésben levő, ösztöndíjas állások elnyerése iránti pályázati kérvények a vármegye alispánjához benyújtott igényjelentés mellé csatolandók.

8. §. A mennyiben az okleveles szülésznő tartására kötelezett községekben, ezen állások alkalmas pályázók hiányában betölthetők nem voltak, egy évi időtartamra másodrendű szülésznő alkalmazható.

Ezen határidő a közigazgatási bizottságnak esetről-esetre adott engedélye alapján egy-egy évi határidővel meghosszabbítható.

9. §. A községi, illetve körbába köröket az érdekelt községek képviselőtestületeinek meghallgatásával, a törvényhatósági bizottság állapítja meg.

10. §. Magán gyakorlatot a vármegye területén csak okleveles szülésznő folytathat.

Azonban főorvosi képesítéssel bíró másodrendű szülésznő folytathat magán gyakorlatot azon községekben, a hol községileg alkalmazott szülésznő nem elegendő számban, vagy épen nem volna található.

11. §. Jelen szabályrendelet jogerőre emelkedésétől számított 2 éven túl másodrendű szülésznő magán gyakorlatot nem folytathat, ha oklevelet nem szerez.

12. §. Oly községekben, mely 1500 nál több lakossal bírnak, melyeknek nagy kiterjedése, az elszórt telepek sokasága, vagy a különös közlekedési nehézségek miatt egy szülésznő a szükségletnek elegendő nem tehet, a szükséglethez képest egy vagy több segédszülésznői állás rendszeresítendő.

Ezen állásokra okleveles szülésznő hiányában másodrendű szülésznő is alkalmazható.

Székelyudvarhely rendezett tanácsu városban alkalmazandó szülésznők számát felsőbb jóváhagyás alapján a városi képviselőtestület határozza meg.

Kis- és nagyközségekben, tekintettel a 8. és 17. §. rendelkezésére a törvényhatósági bizottság.

13. §. A községi vagy körbábát az illetékes főszolgabíró, Székelyudvarhely városban a polgármester által, a vármegye hivatalos lapjában közzétett pályázati hirdetmény után a község választja.

E tekintetben az 1876. évi XIV. t.-cz. rendelkezései irányadók.

14. §. A községi szülésznő tartozik azon községben lakni, melyben megválasztott. Székelyhelyt az előjárásnak előre kikért engedélye

nélkül, sem magánügyei miatt, sem községén kívül eső szülési teendők teljesítése végett nem hagyhatja el.

15. §. A korbába lakhelyét az illető községek képviselőtestületeinek meghallgatásával és a helyi viszonyok tekintetbe vételével a vármegye alispánja határozza meg. A korbába körének községet lakhelye előjáróságának előre kikért engedélye nélkül sem magánügyei miatt, sem a körén kívül eső szülési teendők teljesítése végett nem hagyhatja el.

16. §. A megválasztott szülésznő tartozik állását 14 nap alatt elfoglalni s eltávozás esetén 2 hóval előbb felmondását az illetékes előjáróságnál bejelenteni.

17. §. A községi és korbábák fizetését a törvényhatóság jóváhagyásával a községek állapítják meg, s erre nézve a következő rendelkezések irányadók.

A megállapítandó évenkénti fizetés legkisebb mértéke:

a községekben 600 lélekszámig 40 korona.

600—1000 lélekszámig 40—60 korona.

1000—1200 lélekszámig 60—80 korona.

1200 lélekszámot felül 80—100 korona.

A már alkalmazásban levő szülésznők fizetési, a mennyiben azok a fentjelzett minimumnál magasabbak, jelen szabályrendelet által nem érintenek.

18. §. Ha valamely község a 17. §-ban jelzett megfelelő minimális fizetést nem állapított meg, a törvényhatóság az 1886. évi XXII. t.-cz. 26. §-ában biztosított jogánál fogva, az illető szülésznő fizetését maga állapítja meg.

19. §. A szülésznő az illető község előjárósága által szegénynek nyilvánított nőknél ingyen tartozik szülési segélyt és 8 napon át tartó ápolást nyújtani.

Fizetéképes nőknél a szülési segélyért és ápolásért, a község előjáróságával egyetértőleg megállapított díjat szedhet, melynek legkisebb mértéke 2 korona 8 napon túl terjedő ápolásért naponként, vagy bármely szülésen kívül való bábai ténykedésért 40—60 fillér díjazásra tarthat igényt.

20. §. A szülésznők fizetésüket az illető község pénztárából negyedévenkénti utólagos részletekben kapják.

Ugy fizetésük, mint más díjaik közigazgatási uton behajthatók.

21. §. A korbábák mindazon esetben, midőn ezt nagyobb elfoglaltságuk indokolta teszi, suvarra tarthatnak igényt, azonban ennek hiányában is tartoznak kötelezettségeiket pontosan teljesíteni.

22. §. A szülésznők kötelesek hivatásuk teljesítésében a m. kir. belügyminiszter által, a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg megállapított Rendelet és Utasítás oklevelés bábák számára c. czimű 95000—902. körrendelettel kiadott szabályzatban foglalt rendelkezéseket pontosan megtartani.

A bábák kötelesegeinek és felelőségének megítélésénél az 1876: XIV. t.-cz., az 1879: XL. t.-cz. és az 1886: XXII. t.-cz., továbbá a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumnak 8824—

1882. sz. és 2771—889. sz. rendeletei, valamint a magyar királyi belügyminiszteriumnak 52846—1896. számú rendelete irányadók.

23. §. Jelen szabályrendelet intézkedéseinek áthágása, a mennyiben az nem lenne az 1879. évi XL. t.-cz. szerint elbíráható és súlyosabb beszámítás alá eső büntettet, vagy vétséget nem képez, kihágásnak minősítettik s 100 koronáig terjedhető, behajthatlanság esetén fogságra átváltoztatható pénzbírsággal büntetendő.

24. §. A kihágások fölött bíraskodik elsőfokban:

Székelyudvarhely rend. tanácsu városban a rendőrfőkapitány, kis- és nagyközségekben a főszolgabíró;

másodfokban: a vármegye alispánja;

harmadfokban: a belügyminiszter.

25. §. A befolyó bírságpénzek az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. § ban megállapított czélokra fordítandók.

26. §. Fegyelmi ügyekben a községekről szóló 1886. évi XXII. t.-cz. rendelkezései irányadók.

27. §. Jelen szabályrendelet a belügyminiszter jóváhagyása után azonnal életbe lép s végrehajtásával a vármegye alispánja bizatik meg.

Sz. 15775—902. alisp.

Elfogadtatott Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának 1902. évi december hó 19-én tartott ülésében.

Székelyudvarhelyt, 1903. február hó 5.

Alispán helyett:

Gróf Lázár Ádám főjegyző.

Sz. 16063/903. IV—b. M. kir. belügyminiszter.

Az 1879. évi XL. t.-cz. 5. § alapján azon megjegyzéssel erősítem meg, hogy a 2. §. végén meg felveendő: főorvosilag képesített II-od rendű bábának jövőben csak az tekintendő, a ki a belügyminiszter által Marosvásárhelyt létesített bábatanfolyamon nyert képesítést. A 4. és 6. §-ok második bekezdései törölendők.

A 23. §. pedig a következőképpen szövegezendő: Ezen szabályrendeletben foglalt rendőri rendelkezések, illetve tilalmak megszegése kihágást képez s a mennyiben nem valamely törvény vagy miniszteri rendelet alapján büntetendő, ezen szabályrendelet alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén az 1879. évi XL. t.-cz. 22. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelő elzárással sújtandó.

Budapest, 1902. május 22.

A miniszter helyett:

GULLNER s. k. államtitkár.

3885—1903. alisp. sz.

159—1903. kgy.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának a székelyudvarhely- és székelykeresztúri járásban levő vicinális közutak felügyelete czéljából, egy

mondtól. VI. A fürdők és ásványvizek kezeléséről dr Riegler Gusztávtól. VII. Éghajlat és időjárás dr Filep Gyulától. VIII. A gyógyítás módjai, eszközei és eredményeiről dr Genersich Gusztávtól IX. Lakásvizonyokról az erdélyi fürdőkben dr Filep Gyulától. X. Az erdélyi fürdők anyagi viszonyairól dr Sárkány Lajostól.

A könyv ára 3 korona. Megrendelhető az Egyesület alólírott titkáránál (Kolozsvár, Mikó-u. 1. sz.) A tiszta jövedelmet Fodor József szobrára fordítjuk. Kiváló tisztelettel dr Riegler Gusztáv, egyet. tanár, titkár.

4887—903. alisp. sz.

Valamennyi kör- és községi orvos urnak.

Tudomás vétel végett közöltetik.

Székelyudvarhely, 1903. május 29.

Dr Damokos,
alispán.

4941—903. alisp. sz.

Székelyudvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előljáróságnak.

Értesitem, hogy Malomfalva község szarvasmarha állományában a lépfene szórványosan fellépén, az udvarzárlat elrendeltetett.

Székelyudvarhely, 1903. május 28.

Alispán helyett:

Gr Lásár Adám, főjegyző.

4613—903. alisp. sz.

Valamennyi községi előljáróságnak és Székelyudvarhely város főkapitányának.

Körözés végett értesitem, hogy fülei Albert Ferencznek folyó évi május hó 11-én a fülei erdőről egy 6 éves barnaszőrű herélt lova elveszett.

Székelyudvarhely, 1903. május 27.

Dr Damokos,
alispán.

4881—1903. alisp. sz.

Valamennyi községi előljáróságnak és Székelyudvarhely város polgármesterének.

Közhírré tétel végett értesitem, hogy daróczy Paulini Andrásnál egy 12—13 éves herélt piros pej ló van felfogva, melynek hátán kis fehér folt és hátsó bal czombján alig látható „F” bélyeg van.

Székelyudvarhely, 1903. május 27.

Dr Damokos,
alispán.

(Másolat.) Nagyvárad város kórházi és illetőségi ügyosztályától.

7105—903. sz.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Megkerestetnek a megyei és városi törvényhatóságok, miszerint a volt kórházi apolt Hajdu Gizellát, néhai Hajdu Károly borászának és Nagy Amáliának most 16 éves ev. ref. vallásu leányát és annak anyját hatóságaik területén puhatoltatni s az eredményről értesíteni méltóztassanak.

Nagyvárad, 1903. május 4.

(P. H.) *RIEMLER KÁROLY* s. k.,
polgármester.

4561—903. alisp. sz.

Valamennyi főszolgabíró urnak és Székelyudvarhely város rendőrfőkapitányának.

További eljárás végett közlöm

Székelyudvarhely, 1903. május 27.

Dr Damokos Andor,
alispán.

(M á s o l a t.)

Sz. 3623—903. Pozsonyvármegye alispánjától.

Törvényhatóságnak!

A pozsonyi állami kórházban 1894. év folyamán apolt Riga Mihály és annak anyja özv. Riga Györgyné szül. Gregorovics Anna ismeretlen helyen tartózkodván, sziveskedjék azokat hatósága területén puhatoltatni és feltalálás esetén személyi, vagyoni és illetőségi viszonyaira nézve kihallgatni, s a felveendő jegyzőkönyvet a fenti számra való hivatkozással hozzám megküldeni.

Ha jelen megkeresésem postára adásától számított 50 nap alatt a megfelelő jegyzőkönyv be nem érkezik, átíratom alapján tett intézkedését czélhoz nem vezetettnek fogom tekinteni; a miért is a nemleges válasz mellőzendő.

Pozsony, 1903. évi május hó 4-en.

KLFMPA s. k.,
alispán.

4537—903. alisp. sz.

Mindhárom főszolgabírónak és Udvarhely város rendőrfőkapitányának.

További eljárás végett közlöm.

Székelyudvarhely, 1903. május hó 26-án.

Dr Damokos,
alispán.

Sz. 3221—903. Pozsonyvármegye alispánjától.

Alispáni hivatalnak.

Sziveskedjék Pusztafedemesen 1844. évben született Hittfleish, helyesen Todterin, másképp Dotter Györgyöt hatósága területén puhatoltatni

és feltalálás esetén kihallgattatni arra nézve, vajjon 24 életéve óta mely községekben fordult meg s egyes lakhelyeken, mely évek folyamán tartózkodott?

Ha jelen megkeresésem postára adása napjától számított 45 nap alatt fenti számra való hivatkozás mellett a megfelelő jegyzőkönyv hozám nem érkezik, úgy átiratom folytán teendő intézkedését czélhoz nem vezetettnek fogom tekinteni, a miért is a nemleges értesítés mellőzhető.

Pozsony, 1903. május 8.

KLEMPA s. k.,
alispán.

4539—903. alisp. sz.

Mindhárom főszolgabírónak és Udvarhely város rendőrfőkapitányának.

További eljárás végett közlöm.
Székelyudvarhely, 1903. évi május hó 26.

Dr Damokos,
alispán.

Kis-Küküllővármegye alispánjától.

Sz. 5002—1903.

Hundorf község által a községi szegény alap javára az erzsébetvárosi takarékpénztárban elhelyezett 111 K 30 fillérről szóló beteti könyvecske elveszett. Felkérem, miszerint a körözést hatósága területen elrendelni és az eredményt június hó 10-éig velem közölni sziveskedjék.

Dicsőszentmárton, 1903. évi május hó 2-án.

Alispán helyett:
FEKETE s. k.,
főjegyző.

4504—903 alisp. sz.

Valamennyi község előljáróságának és Székelyudvarhely város polgármesterének.

Miről további eljárás végett értesitem.
Székelyudvarhelyen, 1903. évi május 26-án.

Dr Damokos,
alispán.

Sz. 6896—903.

M á s o l a t.

Valamennyi megyei és városi törvényhatóságnak.
Hokonai Erzsébet cselédnek, ki jelenleg is-

meretlen helyen tartózkodik, gyermekei Hokonai Ferencz illetőségi ügyéből kifolyólag kihallgatása válván szükségessé, az iránt keresem meg a társhivatalt, hogy nevezettel hatósága területén köröztetni, feltalálás esetén illetőségi viszonyaira kihallgattatni, s a nála esetleg található cseléd-könyve két első lapjának hiteles masolatát beszerezni s az eredményről hivatalomat értesíteni sziveskedjék.

Zalaegerszeg, 1903. április hó 18.

CSERTÁN s. k.,
Zalavármegye alispánja.

4536—903. alisp. sz.

Mindhárom főszolgabíró urnak és Székelyudvarhely város rendőrfőkapitányának.

További eljárás végett közlöm.
Székelyudvarhely, 1903. évi május hó 26.

Dr Damokos,
alispán.

8105—903. alisp. sz.

M á s o l a t.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

1846. évi márczius hó 9-én Bójtás József és Horváth Katalin szülőktől Nyőger községben született Bojtás Vendel, valamint Bojtás Vendel és neje Bognár Borbára szülőktől 1875. évi június 23-án Gerénye községben született Bujtas Lajos volt Zala vármegye Döbréde pusztai lakosok illetőségének megállapítása tárgyában nevezettek kihallgatása válván szükségessé, felkérem a törvényhatóságot, hogy nevezetteket hatóságuk területén köröztetni, feltalálás esetén tartózkodási helyüket alulírt hivatallal közölni sziveskedjenek.
Zalaegerszegen, 1903. április 27-én.

CSERTÁN s. k.,
Zalavármegye alispánja.

4537—903. alisp. sz.

Mindhárom főszolgabíró urnak és Székelyudvarhely város rendőrfőkapitányának.

További eljárás végett közlöm.
Székelyudvarhely, 1903. évi május hó 26.

Dr Damokos,
alispán.

